

RÄPINA AIANDUSKOO LIHT 8. mail 2014

Eelmised lehenumbrid: www.aianduskool.ee/koolileht

RÄPINA AIANDUSKOO

looduslähedasem elu

Seoses kooli 90. aasta juubeliga kuulutas aianduskool läinud aasta novembris välja uue visuaalse identiteedi otsingud ehk konkursi uue logo leidmiseks. Kuni selle aasta veebruarini kestnud logokonkursile laekus üle saja kavandi rohkem kui kuuekümmelt autorilt. Kavandite esitajaid oli graafilise disaini õpilastest nimekate disaineriteni välja. Suur osavõtjate hulk oli konkursi korraldajatele meeldivaks üllatuseks, kuid pani logokomisjoni ka selle võrra keerulisemate valikute ette.

Olles läbi vaadanud konkursile laekunud tööd ning seejärel rahvahääletusel eelistatud kavandid, otsustas komisjon võidutööks valida Elmo Soometsa töö, mis paistis silma originaalsuse ja tervikkusega. Aianduskooli uues logos on säilinud varasemate logode õiemotiiv, mis peidab endas hoone (olgu see siis koolimaja või kasvuhoone) kujutist.

Logo saab kasutada tumerohelise monokroomse kui ka piduliku mitmevärvilise versioonina.

Aianduskooli uus logo võetakse ametlikult kasutusse alates uuest õppeaastast, seniks on kasutusel ka vana logo.

Lüüli Kiik ja Indrek Kaeli, logokomisjoni liikmed

VIIMASE KUU TEGEMISED ja TOIMETAMISED:

- 25. märtsil** toimus RAKis Põlva maakonna karjäärpäev "Julgen teha valikuid, tean oma võimalusi" (üle-Eestilise teemanädala "Terve karjäär raames", korraldaja Põlvamaa Karjääri- ja õppenõustamiskeskus.)
- 29. märts** - RAKi neiud-võimlejad tantsupeole pääsu ülevaatusel
- 31. märts** - T. Niibergeri loeng "Laste emotsionaalsed hirmud"
- 01. aprill** - kursustevaheline mälumäng
- 5. aprillil valiti üle-eestilise noorteorganisatsiooni Eesti Õpilasesinduste Liidu aseesiniseks **Vivian Lepa (2mg). ÖNNITLEMEL!**
- 9. aprill** - Maarja Küla sünnipäevadisko Põlva öökubis "Kino"
- 10. aprill** - matemaatika päev Põlvamaa gümnaasiumiastme õpilastele: Elu (s) matemaatika(s), õpilasfirma "Kolm pörsakest" teadusetendus
- 11. aprill** - Hiiumaa koolijuhid RAKis
- 15.-16. aprill** - kutsevõistlused Luua Metsanduskoolis
- 16. aprill** - AEDNIKU PÄEV (aednike võistlused + künnipäeva tähistamine)
- 23. aprill** - Liivimaa kutseõppeasutuste tugistruktuuride koostööpäev RAKis
- 21. aprill** - floristika päev, koolisisesed floristide võistlused
- 21. aprill** - saabusid 3 floristika eriala praktikanti Saksamaalt (Staatliche Fachschule für Blumenkunst Weihenstephan)
- 24.-26. aprill** - Maamess 2014 Tartus
- 25.-27. aprill** - aiandusmess Tallinnas
- 28. aprill** - T. Niibergeri loeng "Noorte levinumad käitumishäired"
- 29. aprill** - kohtumine Riigikogu liikme Laine Randjärvega
- 2. mai** - sisekoolitus õpetajatele (kompetentside hindamine, mooduli rakenduskava koostamine)
- 3. mai** - saabusid praktikandid Saksamaalt Ernst Benary koolist (9 aianduse õpilast, 2 õpetajat)
- 8. mai** - lahtiste uste päev + aianduslikud kutsevõistlused

* * *

Aprillikus jõudsid poelettidele õpetajate **Jaan Kivistiku** raamat "Puuvilja- ja marjasordid. Soovitusortiment.", **Tiina Paasiku** "Kõõgiljakasvatataja aabits". ning õpetajate **Katrin Uurmani** ja **Tairi Alberti** abil valminud "Kodune mahepõllundus". ÖNNITLEMEL!

* * *

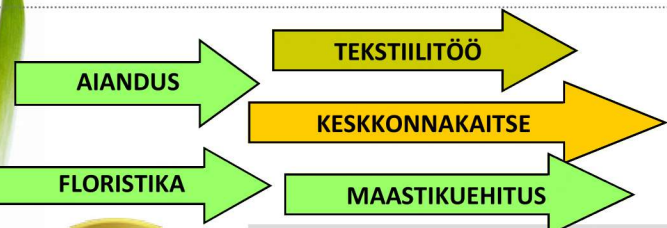
Floristide kutseeksami eksamikomisjon esimees **Ahti Lyra** sai oma tööde- tegemiste eest raamatus International Floral Art kõrge tunnustuse - Silver Leaf - mis vabas tõlkes tähendab "2. koht maailmas". ÖNNITLEMEL!

* * *

Auväärse tunnustuse sai SA Maarja Küla juhataja **Ly Mikheim** - tiitli Tartu Edukas Daam 2014. Tiitel anti välja 14. korda. Ly on intellektipuude-

TÄNA LEHES:

- Önnitleme!
- AIANDUSKOO—COOL! (õpilaste lood aianduskooli sattumisest)
- Aednikupäev ja raipesupp
- Kõõgiljade sordiretus Eestis
- Elu(s) matemaatika(s)
- Piduliku praktika ajal
- Vilistlased annavad nõu
- Legendid pargi alt
- Kinomees Kristjan
- Tomatiprojektist
- nipet-näpet lugusid ja uudiseid siit ja sealt

RAK 90
VILISTLASTE KOKKUTULEK
7. juunil
RÄPINA HEA KODU PÄEVAD
6.-7. juunil

ÕNNITLEME!

Floristide kutseeksami komisjoni esimees Ahti Lyra pälvis rahvusvahelises floristide aastaraamatu 10. juubeliväljaandes "International Floral art 2014/15" kõrge tunnustuse - Silver Leaf. Äraseletatult: 2. koht maailmas. Raamatut töödega näeb kooli raamatukogus. **ÕNNITLEME!**

Tartu ettevõtlike daamide assotsiatsioon (EDA) kuulutas 4. aprillil tänavuse aasta Tartu edukaks daamiks **Ly Mikheimi**.

Üksteist aastat intellektipuuetege inimestele mõeldud Maarja küla juhtinud Ly Mikheim ütles pärast pidulikku tseremooniat, et saadud tunnustus tähendab tema jaoks eelkõige märkamist.

"See ongi minu jaoks kõige olulisem, et me ei tee midagi kusagil kaugel metsa sees varjul, vaid meie tööd märgatakse ja hinnatakse," lausus Mikheim ning rõhutas, et tööd tuleb teha rõõmuga. "Kui sa teed midagi vastu tahtmist, ei tule sellest kunagi head nahka, aga kui see töö sulle rõõmu pakub, hakkab juhtuma ilusaid asju."

Allikas: tartu.postimees.ee (tekst ja foto)

Reedel, 21.03 ilmunud Põltsamaa piirkonna leht "Vali Uudised" on avaldanud loo "Aasta tegija 2014 tiitel tuli Põltsamaale". Loo peakingelaseks on aianduskooli vilistlane, ainukese inimesena Eestis veinimeistri tiitlit kandev **Piret Karu**. **ÕNNITLEME!**

Kursustevahelise MÄLUMÄNGU (01.04.13)

tulemused:

I koht - 2mg

II koht - 1ag

III koht - Marko Laanes (ind)

ÜLDKOKKUVÕTE: Kokku toimus 8 vooru.

Osalesid järgmised kursused: 2mg, 3mp, 3tp, 1ag, 1mp, 3mg, 3ap, 1 ap, 1kg, 2kg ning õpetaja Marko Laanes .

I koht - 2mg

II koht - 1ag (kaotus 1. kohale 1 punktiga!)

III koht - 3ap (parim põhikoolijärgne kursus!)

Peaauphind—kruiis Stockholm! Wow!

ÕNNITLEME võitjaid ja kõiki osalejaid! Uute kohtumisteni uuel õppeaastal!

SVETLANA TUND, huvijuht

Sajandist pikem elu

Räpina elanik Elle Mälberg sai 10. aprillil 107 aastaseks. Peamiselt loodusõpetuse ja kehalise kasvatuse õpetajana leiba teeninud vanaproua on **Räpina Aianduskooli esimese lennu vilistlane**. **ÕNNITLEME!**

10. aprillil 107-aastaseks saanud Elle Mälberg oli esimese ilmasõja alguse päevil seitsmeaastane, wabariigi väljakulutamise hetkel 10-aastane ja 1940. aasta juunipöörde ajal juba 33-aastane abielunaine.

Elle Mälberg on vanaduselt teine inimene Eestis – vaid üks inimene oli rahvastikuregistri andmeil temast eile veel vanem, 109-aastane (eile - 9. aprillil). Ta elab praegugi oma majas, mis sai koos abikaasaga 1950. aastate algul ehk Stalini ajal püsti pandud. Hooldaja käib küll paar korda päevas aitas, aga mõistus ja jalad-käed on endiselt omad. Pikka maad Mälberg praegu enam ei käi, toimetab peamiselt koduseinte vahel ja koduõues.

Proua Mälberg on elanud väga aktiivset seltsielu, oli Räpina koolis loodusõpetuse ja kehalise kasvatuse õpetaja juba 1932. aastal.

Söögi osas pole Mälbergil olnud kunagi mingeid erinõudmisi – tema sööb kõike, mis hea. Eelistab siiski pigem väiksema rasvasisaldusega kraami.

Alles 1980. aastate algul pani Mälberg õpetajaameti päris maha. «Õpilasi on nii palju – kunagi sai üle loetud, aga nüüd ma ei mäleta enam,» loobub Mälberg õpilaste kokkuloomisest.

Tekst (kärbituna) ja Margus Ansu foto (paremal) pärinevad Tartu Postimehest:

<http://tartu.postimees.ee/2758070/peaageu-vanim-eestlane-sai-107-aastaseks>

Põhjalikum ülevaade proua Mälbergi elust ilmub RAKi 90 juubeli auks välja antavas raamatus. Sealt on laenatud ka praeguse loo pealkiri.

04. mail 2013 pühendati Eesti Looduskaitse Seltsi algatusel Elle Mälbergile temanimeline pink Räpina mõisapargis.

Parimatest parimad

16. aprillil toimunud aianduslase kutsevõistluse parimad:

Parim pookija 2014 - Jekaterina Švaiger (1mp) ja Leegi Pöder (2mg)

Parim taimetundja 2014 - Birgit Pikkor (1mg)

Parim aianduslike tööriistade ja materjalide tundja 2014 - Liisi Kont (1ag)

Parim aiandusliku arvutusülesande lahendaja 2014 - Andres Vaarend, (3ap)

Hendrik Lillenberg (1mp) ja Eliisabet Ojar (1ap)

Räpina Aianduskooli noor aednik aastal 2014

I koht - BIRGIT PIKKOR (1mg)

II koht - Andres Vaarend (3ap)

III koht - Jekaterina Anašihina (2ag)

21. aprillil toimunud floristivõistluse tulemused:

Aasta Florist - KERLI VAISTLA (2fp)

II koht - Jane Sidron (2fp)

III koht - Ruslana Bogoslovskaja (1fg)

Kogu võistluse parim – Lukas Ernle (Saksamaa)

ÕNNITLEME!

Floristika

21. aprillil toimusid koolisesed võistlused floristika eriala õpilastele, osa võtma olid palutud ka parasjagu Rāpinas viibivad praktikan did Saksamaalt Müncheni lähistelt - Staatliche Fachschule für Blumenkunst Weihenstephan.

Esimese praktikanädala veetsid noored Saksa floristid Tallinnas Ahti Lüüra juures Mascha lillepoes, teise nädala Tallinnas Sikupilli lillepoes. Rāpinas toimuva praktikaaja sisse mahtus nagu tellitult ka võistlemisvõimalus!

AIRI LOKK; projektijuht

Paremal ülal: praktikandid Saksamaalt võistluskimpe valmistamas. Paremal all: võistluskimbu on valmis saanud 2fp õpilane Hegle Suurkivi. U. Mustmaa fotod.

LEGENDID PARGI ALT

SVETLANA TUND, kutseõpetaja ja huvijuht

Keskajast pärit **nurmenuku** tekke legend jutustab järgmist:

Kord, kui apostel Peetrus, kelle kätte olid usaldatud taevariigi võtmed, oli parasjagu valves paradisi sissepääsu juures, kanti talle ette, et keegi püüab tagauksest vlevõtmega sisse pääseda. Ehmunud sellest ootamatust teatest, pillas apostel käest oma kuldvõtmete kimbu ja see, kukkudes tähelt tähele, lendas maa poole.

Apostel saatis ingl võtmeid püüdma, kuid enne, kui see jõudis käsku täita, kukkus kimp juba maapinnale ja tungis sinna sügavale sisse. Kuigi ingel sai võtmed kätte ja viis need Peetrusele tagasi, jäid nende jäljedid maale ja igal aastal kasvavad neist võtmekimbusarnased lilled, mis avavad meile ukse suvesoojusse.

Kannikest - ladina keeles *viola* - siit ka lilla värvi nimi "violett" - on kultuurtaimena kasvatatud juba Vana-Kreekas.

Kannike on jumalanna Aphrodite ja tema poja, **aedade jumala, Priapose** sümboltaimeks. Kreeklased austasid kannikesi väga, kuna need olid ka Athena lilled. Kannike oli ka Ateena linna sümboliks ning kannikese õitega kaunistati sageli jumalate kujusid.

Idamaa legendi järgi tekkis kannike Aadama tänupisaratest kui peangel Gabriel edastas Adamale rõõmsa sõnumi, et Jumal on talle andestanud.

Floristivõistluse tulemused:

Aasta Florist - KERLI VAISTLA (2fp)

II koht - Jane Sidron (2fp)

III koht - Ruslana Bogoslovskaja (1fg)

Kogu võistluse parim – Lukas Ernle (Saksamaa)

ÕNNITLEME!

AiandusKOOL - COOL!

Oleme floristika eriala õpilased. Tahaksime tutvustada Teile meie eriala ja kooli.

Meie õpime Rāpina Aianduskoolis esimesel kursusel. Siin õpetakse erinevaid erialasid, nagu aiandus, maastikuehitus, tekstiil, keskkonnakaitse. Aga meie arvates on kõige huvitavam ja põnevam eriala FLORISTIKA. Siin on palju võimalusi arendada enda teadmisi ja oskusi. Meie tegeleme kimpudega, dekoreerimisega, seadmetega, kirjakunstiga. Veel õpime inglise ja soome keelt.

Õpetajate kollektiiv on suurepärase. Nad abistavad alati, seletavad ja on lihtsalt head sõbrad, keda võib usaldada. Selles koolis ei pea kartma, kui sa ei oska eesti keelt: esiteks on meil integratsioonigrupp, see kestab ühe aasta ja seal õpetakse eesti keelt. Teiseks, paljud õpetajad oskavad nii eesti kui ka soome, inglise, saksa ja vene keelt. Väga oluline on ka see, et kool annab võimalusi minna praktikale välisriiki ja seal oma teadmisi ja oskusi täiendada.

Õpilaste jaoks on väga head tingimused. Näiteks saab koolis tasuta lõunasööki, meil on uued ühiselamud. Üüri hind ei ole väga kallis - üldjuhul 20 eurot kuus. Nendele, kes hästi õpivad, makstakse stipendiumi. Kellel on raske kodune olukord, võib taotleda eritoetust.

Floristika eriala sobib nendele, kellele meeldib teha ilusaid asju oma kätega, kes tunneb huvi kunsti vastu, kellele meeldib kaunistada ruume ja kellele lihtsalt meeldib luua ilu! Meile see kõik meeldib sellepärast me valisimegi floristika eriala.

Me ootame teid väga meie kooli! Saame tutvaks ja teeme koos meie elu ilusamaks!

KSENIA BIBIKOVA ja SANDRA TREIER, 1fg
Fotol floristid rebaste päeval. Erakogu.

Aiandus

Kutseõpetaja TOIVO NIIBERG armastab katsetada - nii põllul kui potis. Allpool tuleb juttu redisepealsetest, rakvere raipest, misuunast ja komatsuunast.

Toivo Niiberg: Rohi tärkab ja maa ärkab, aga ihu nõuab oma... Vaja on ennast taas looduslike vitamiinidega täis laadida ja unustada apteekidest hangitav sünteetika. Rohelises suppides säilib pea kogu C-vitamiin ja kuna suppide koostises kasutatakse vähesel määral võid või taimset õli, siis muutub omastavaks ka karoteen, millest organism sünteesib endale vajalikku A-vitamiini. Samas ei lähe rohelisest taimest midagi kaotsi, sest kõik vajalik lahustub supileemes. Ka toorklorofüll, mis mõjub mõne tervisele kõhuprobleeme tekitavana, muutub mõneminutilise kuumutamise tagajärjel oma koostist, säilitades mu tervistava.

PAKS SUPP RAKVERE RAIPEST

0,5 liitrit liha- või kanapuljongit, 80-100 g noort rakvere raipet, 70-100 g keedetud peeti, 50 g hapuoblikaid või peeneks kuubikuks lõigatud rabarbrivarsi, 2-3 kartulit, 1 väiksem porgand ja keskmine mugulsibul, 1 kuhjas sl võid, veidi peenestatud maitserohelist ja hapukoort.
Foto: Delfi pildipank

Aja puljong keema, lisa kuubikuks-kangiks lõigatud kartulid ja keeda kuni need on poolpehmed. Riivi porgand jämedalt, tükelda sibul ja hauta need väheses võis läbi. Lõigu tõlkjas ja oblikas peeneks ribaks. Riivi peet jämedalt. Lisa poolpehmetele kartulitele juurde hautis ja peet ning keeda kuni kartul on pehme. Nüüd lisa juurde peeneks hakitud roheline. Lase supil korraks keema tõsta ja võta pott tulelt. Serveeri suppi koos hapukoore ja soovi korral ka keedetud munaviiludega.

REDISELEHESUPP SOBIVAD KA NOORED NAERILEHED

150-200g rediselehti, 40-50 g murulauku, 2 sl riisi, paar keedetud muna, 0,8 liitrit lihapuljongit, hapukoort, 100 g röstitud saiakuubikuid.

Keeda riis lihapuljongis poolpehmeks, lisa peeneks hakitud rediselehed ja keeda veel 10 minutit, lisa hakitud kanamunad ja murulauk. Süüa kuumalt koos röstitud saiakuubikute ja hapukoorega.

Õpetaja Toivo Niiberg aianduskooli kollektiooniaias mehhiko piskurkidega.
Fotod: Ulvi Mustmaa

Õpetaja Niiberg teatab: Saabumas on kauged külalised! Aianduskooli kasvuhooones kasvavad misuuna (meenutab välimuselt rukolat, pärit Itaaliast) ja komatsuuna (Jaapanist). Tegemist on alternatiividega lehtsalatile. Peagi saame neid kooli sööklas maitsta!
Foto 09.04.2014

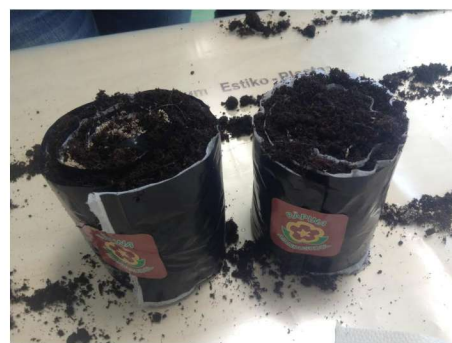
Aednikupäev

Lisaks aiandusalasele kutsevõistlusele, külalislektori Ingrid Benderi (Jõgeva Taimekasvatuse Instituut) loengule ja künnipäeva auks korraldatud aiandusalasele lustivõistlustele toimus **16. aprilli aednikupäeva**

raames ka töötuba "Alternatiivsed külvi-meetodid". Kõik juhtõpetaja **Katrin Uurmani** ümber kogunenud uudishimulikud lahkusid töötoast kahe rulliga – maitsetaime- ja lillerulliga.

Rullinduse alal on kooli söökla maitsevatele kaneelirullidele tekkimas konkurendid :)!

Aednikupäev

Aednikupäev algas fuajees päevakava tutvustuse kuulamisega. Osavõtt oli kohustuslik esmakursuslastele, külalistena olid saanud osalema ka Pärnumaa KHK Volveti koolituskeskuse õpilased.

Millest võistluspäev koosnes?

Taimede tundmise töötoas tehti suur apsakas kindlasti harilikuga kalla segamini ajamises tõlvlehtidega. Mõlemad on sarnase õitsemisega. Veel märkas, et segamini aeti millegi muuga sarapuu, vaarikas, ebaküpress. Kergemini äratuntavaks osutus kõigile aednikele näiteks tulbi sibul, tilli seemned ja basiilik.

Tööriistade tundmise toas olid tööriistad pandud koos erinevate materjalidega lauadele ning tuli ära määratleda, mis miski on. Aiakäär, vermikuliit, peenravaip ilmselt olid lihtsad. Küll aga kõheldikaheldi, mis võiks olla labidasarnase eseme otstarve. Nii mõnedki jätsid selle lünga paberil täitmata ja kuulsid pärast alles, et tegemist oli muruserva lõikuriga.

Pookimise töötoas ootasid laual meid aiakäär, oksastamisnuga ja pooketeip. Valikus olid 2 sorti oksad. Pärast seda, kui igaüks oli sobivad oksad välja valinud ja lihtsa jätkamise võtte sooritanud, pani ta oma poogendile sildi külge ning asetaski üldisesse kasti.

Räpina Aianduskoolis on traditsiooniks saamas tähistada **AEDNIKU-PÄEVA**. Tänavu toimus see 16. aprillil ning koosnes kolmest osast:

1. aedniku individuaalsed võistlused
2. külalislektorite loengud
3. meeskondlikud võistlused

Kõrvaltvaatajana jäi silma näiteks selline viga: võeti liiga jäme oks ja teine kõrvale liiga peenike ning ühendati need omavahel. Lihtsal jätkamisel aga on oluline kahe oksa pliitsijämedus... Nad peavad olema sama jämedad... Eks selles töötoas oli õhus ka omajagu ärevust - nii mõnigi ennustas, et lõikab oma näpu otsast, ometi väljus ta toast naeratava näo ja terve näpuga :).

Erialase ülesande lahendamisel oli vaja arvestada välja lahuse kulumise kogus veega 0,1 ha suurusele maatükile, mida kahjustasid lehetäid. Ülesandes tuli natuke nuputada, kuid maksimumpunktid pälvis selles ülesandes koguni 3 õpilast, mis tähendab, et kes süviti mõtles, sai ülesandest ka jagu.

2. kursuse õpilase pakkus ka mulle pinget võtta osa RAK aednikupäevast ja ühistest võistlusülesannete lahendamisest. Praeguseks ma kogemust ei kahetse - juba teist aastat järjest saavutasin ülesannete lahendamise töötubades pookimises "parima pookija tiitli" ehk maksimumpunktid ning üldse oli hea võimalus oma teadmisi proovile panna :) !

LEEGI PÖDER, 2mg

Köögiviljade sordiaretus Eestis

Külalislektorina astus aednikupäeval noorte aednike ette Eesti Taimakasvatuse Instituudi (endine Jõgeva Sordiaretuse Instituut) teadur **INGRID BENDER**.

Missugused etapid sordiaretuse juurde kuuluvad, kuidas käib uue sordi kinnitamine ja sordile nime panemine - kõigest sellest Ingrid Bender haaravalt rääkis. Mõned faktid:

- Eesti taimakasvatuse Instituut on ainus ametlik köögiviljade sordiaretaja Eestis. Sellisel tasemel tegevus on kadunud Soomest, Rootsist ja Lätist; mingil määral tegeldakse aretustööga Taanis ja Leedus - seega tõenäoliselt on tegemist kogu maailmas ühe põhjapoolsema punktiga, kus sordiaretusega teaduslikul tasemel tegeldakse.
- Köögiviljade sordiaretusega alustati Jõgeval 1920ndail aastail. Alusepanija Julius Aamissepa peamiseks "lemmikuks" oli aedhernes.
- Kokku on Jõgeval aretatud 37 köögiviljasorti, neist 25 jõudsid sordilehele. Praegu on 23 sorti säilitusaretuses (neist 11 tomatisorti, lisaks aedhernes, aeduba, porgand, redis, sibul, kapsas).
- Meie sortide (eelkõige tomati) vastu tunnevad huvi lätlased. Ka maailmakuulsad sordiaretusfirmad on küsinud tomati kohta. Tõusmas on soomlaste huvi (nt kapsa vastu). Avamaa-tomati kohta on uurinud Saksamaa. Holland on huvitunud sibulast, paraku pole jõudlust pakkuda nii suuri koguseid.

Sordiaretuse skeem aedherne näitel

1) Sortide algmaterjali – kollektiooni e **kollektioonkatse** - rajamine (maailma teadusasutused vahetavad sorte omavahel).

2) **Ristamised**, mille tulemusena saadakse aretusmaterjal. Igal ristandil on oma number, mida nimetatakse aretusnumbriks

3) Hetkel aedhernesest 130-140 aretusnumbrit, mida kasvatatakse **aretusaia katses**.

4) Kui aretusaiaast tuleb miskit toredat, "edutatakse" see kontrollaeda - perspektiivne aretusnumber läheb **kontrollaia katsesse**.

5) Kontrollaiaast paremad aretusnumbrid pääsevad omakorda eelvõrdlusesse e **eelevõrdluse katsesse**.

6) Eelvõrdlusest võib aretusnumber pääseda põhivõrdlusesse ehk **põhivõrdluse katsesse**.

7) Kui ka põhivõrdluses on aretusnumber ennast mitu aastat tõestanud ja näidanud, et ta on parem kui standardsordid (olemasolevad sordid, millega uut aretusnumbrit võrreldakse), siis võib sündida **uus sort**, mis peaks olema standardsortidest parem saagikuse ja haiguskindluse poolest (või peab olema vähemalt samal tasemel nende näitajatega). Uuel sordil peab olema ka veel mingi eriomadus, millega ta erineb olemasolevatest sortidest. Näiteks väga varane saagikande algus, väga suur C-vitamiini või suhkrute sisaldus herneterades, väga suur kaun, suur terade arv kaunas või midagi muud, millega kergesti eristub.

8) Uuele sordile koostatakse **sordikirjeldus** rahvusvaheliste UPOV-i (International Union for the Protection of New Varieties of Plants) reeglite järgi.

9) Uus sort saadetakse kaheks aastaks **sordikatsetusse**, kus läbib eristatavuse, ühtlikkuse ja stabiilsuse katsed (DUS test – distinctness, uniformity, stability test). Aedherne puhul on selleks Eestile lähim võimalus Poolas. Tänavu on teis aastat Poolas katsetamisel Jõgeva aedherne aretusnumber N 1040. Selgituseks peab mainima, et number (1040) on sisuliselt ristamiskombinatsiooni järjekorranumber aedherne aretuses. Arvestust peetakse alates aretuse algusest. 1922. aastal, kui alustati aedherne aretusega, olid ristamiste tulemusel saadud aretid (ristamiskombinatsioonid) N 1, N 2, N 3 jne. Üldiselt on igal aastal tehtud erinev arv ristamisi.

10) Kui sordi kandidaat saab sordikatsetuse tulemusena lõpparuande põhjal positiivse tulemuse, siis valitakse uuele sordile **nimi**, mis ei tohi sisaldada täpikähti – õ, ä, ö, ü - ning peab Euroopa Liidus olemasolevatest sama kultuuri (aedherne) nimedest erineva vähemalt kahe tähe võrra.

11) Järgmiseks kantakse sort **EL sordilehele**.

12) Soovi korral **võetakse uus sort kaitse alla** (see annab sordi omanikule patendiga võrdsed õigused - ilma tootja-asutuse loata ei tohi seemet paljundada müügi otstarbeks). Sordi kaitse all hoidmise eest tuleb igal aastal sordi omanikul maksta.

13) Algab sordi **säilitusaretus** - aretaja teeb igal aastal taimikus üksiktaime tasemel valikuid, et säilitada sordikirjeldusele vastavad omadused. Säilitusaretuse tulemusena saadakse **algseeme e aretaja seeme**, mida paljundades saadakse supereliit-ja eliitseeme. Eliitseemnest kasvatatakse tarbeseeme, mida müüakse aedherne kasvatajale (lõpptarbijale).

Ingrid Benderi abil Ulvi Mustmaa

Messihooaeg

5. ja 6. aprillil käisid **FLORISTID** - 2fk koos õpetajate ja vilistlastega - **Soomes kevadmessil** lilleseadevõistlust Helsinki Open 2014 vaatamas ja RAK floristika eriala tutvustamas: lõime kolm kimpu omatehtud karkassidele (valida sai orhideede, pojengide, preeriakellade jne hulgast), mis siis oksjonil maha müüdi. Oli väga hea meel, et kimbud rahvale meeldisid, samas oli huvitav tutvuda klientide maitseelistustega. Aitäh õpetajatele ja aianduskoolile reisi korraldamisel!

Inga Nuume, 2fk

Sõit toimus Soome Lillekaupmeeste Liidu kutsel. Esinesime kolme demoga. Abiks olid ka vilistlased ja Euroskillsile minejad. Meie karkasskimpude puhul märgiti ära head ettevalmistust ja väga head värvuslahendust!

Indrek Kaeli, kutseõpetaja

24.-26.04 Tartus toimunud **Maamessil 2014** oli külastajaid 37 800, mida on eelmise aastaga võrreldes 17,9% enam.

Räpina Aianduskooli esindus pakkus võimalust osta sõbrapäeva tomatiprojektist ülejäänud taimi (millel kõigil ilusad viljad küljes) ning kohutada õpetajate – uute raamatute autoritega.

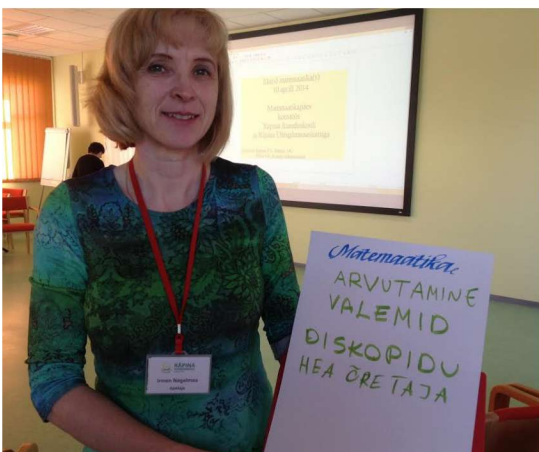
Foto: Tõnis Soopere

Elu(s) matemaatika(s)

10. aprillil toimus Räpina Aianduskoolis maakondlik matemaatikapäev gümnaasiumiastme õpilastele. Oma muljeid jagavad osalejad järgmisel leheküljel, kuid "kivisse raiumist" väärib allolev foto - õpetaja Irmen Nagelmaa hoiab käes lehte, kuhu osalejad on kirjutanud, mis neil seoses matemaatikaga eelkõige pähe tuleb :)

Lisaks paar fotot matemaatikapäeva raames üles astunud Tartu Treffneri kooli kuulsa õpilasfirma Kolm Pörsakest vahvast teadusteatri etendusest.

Fotod: Ulvi Mustmaa

Räpina Aianduskoolist osalesid matemaatikapäeval **Jaanika Müürisepp** (1fp), **Gert Linnas** (1ap), **Merilin Paulson** (1ap), **Kris Käos** (1mp) ja **Hendrik Lillenberg** (1mp). Kuna osalejatest moodustati koolide segaseltskonnad, jagunesid meie esindajad võistkondade Mata, Teletupsud, Ruutpuurijad, Kuusk ja Lendoravad vahel.

Helsingi kevadmessilised. Foto: Indrek Kaeli

25.-27. 04 toimus **Tallinnas aiandusmess**. Nii nagu mullu, nii panid ka tänava seljad kokku **MAASTIKUEHITUSE** ettevõtte ja koolid, kus seda eriala õpetatakse - Luua ja Räpina, kummastki 4 õpilast. Kamba peale ehitati valmis tore roheline aianurk, mis andis silmaga nähtava vastuse küsimusele, millega õigupoolest maastikuehitaja tegeleb. Räpina Aianduskooli esindasid messil Vivian Lepa (2mg), Kris Käos (1mp), Martin Rebane (3mp) ja Meriliis Kull (1mg) Vivianil ja Martinil õnnestus ka telepurki pääseda - TV3 saates "Nurgakivi" (oli eetris 4. mail, võimalik internetist järelvaadata) räägivad nad, mida nemad maastikuehitaja erialast arvavad.

Foto vasakul: Vivian Lepa

Elu(s) matemaatika(s)

Aprillikuu 10. päeval oodati Põlvamaa gümnaasiste Räpina Aianduskooli matemaatikalsele võistlusele. Kui tavaliselt on õpetajal vajadus õpilasi „moosida“ ja rõhuda missioonitundele, siis seekord oleks vist õnnestunud koolist mitu võistkonda välja saata, sest uudne üritus töötas põnevust.

Kohale jõudsimel esimestena. Preemiaks saime privaatekursiooni värskelt renoveeritud aianduskoolis. Kool on tõesti kaasaegne ja aeg-ajalt (näiteks arvutiklassis, kus aianduskoolile kohaselt õunapildiga arvutid) pugus vargsi pähe mõte: „Kui ka meil oleks...“

Õnnestus piiluda ka mõnesse klassiruumi, kus parajasti tund käimas. Ühes ruumis sobitas meie kooli vilistlane, tulevane folklorist, kauneid õisi pruudikimpu, teises konstrueerisid maastikukujundajad aiaplaane, kolmandas meisterdasid tekstiilõpilased lapitekke. Kõikjal jäi mulje, et inimesed tunnevad rõõmu ja rahulolu sellest, mis neil parajasti käsil on.

Oleksime hea meelega rohkemgi uudistanud, aga teiste koolide võistkonnad – Kanepi Gümnaasiumist, Räpina Ühisgümnaasiumist, Räpina Aianduskoolist – olid kohale jõudnud. Üritus võis alata.

Avasõnad ütles aianduskooli direktor hr Heino Luiga. Seejärel hakkas vägesid juhutama Räpina Aianduskooli üldharidusainete metoodilise komisjoni juht pr Irmen Nagelmaa, kes alustuseks andis noortele esialgu keerulisena tunduva ülesande: reastuda elatud päevade arvu järgi. Seejärel tuli viieks lugeda. Nagu nõiavitsa vael olid moodustunud neljaliikmelised segavõistkonnad, kelle esimeseks ülesandeks peale tutvumist sai tiimile nime mõtlemine. Seejärel said tiimid juhised, kuhu minna, mida teha, ja võistlus oligi alanud.

Juhised olid aga tavapäratud: „Välju hoonest ja hõia vasakule. Liigu maja eest 64 m. Pööra vasakule (sirgnurk -125°) ja liigu edasi 26 m. Pööra vasakule 35° ja liigu edasi 27 300 mm.“ Ja nii edasi. Aeg-ajalt tuletati meelde, et liikuda tuleb jalakäijatele mõeldud rajal ja sõidutee tuleb ületada ettevaatlikult. (Võistlustuhinas gümnaasistidele kahtlemata oluline meenus!)

Tiimid pidid üles leidma Räpina olulised asutused-ettevõtted: paberivabriku, haigla, gümnaasiumi, aianduskooli kasvahoone, muuseumi. Igas paigas tuli lahendada elulisi matemaatikaülesandeid, mis hõlmasid näiteks loodust säästvat paberi valmistamist, välirestorani pinkide otstarbekat kaubikusse paigutamist, bruto-/netopalgat arvutamist, seebi valmistamiseks vajalike komponentide õige koguse leidmist, Põlvamaa elanike arvu analüüsimist. Ülesanded olid tõesti huvitavad!

Samal ajal kui õpilased matemaatikat ellu rakendasid, puhkasid õpetajad roheluses – aianduskooli kasvahoones –, imetlesid esimesi kevadõisi ja tutvusid uusimate agrotehniliste võtetega.

Pärast maitsvat lõunat Räpina Aianduskooli sööklas said nii õpilased kui õpetajad jälgida Tartu Treffneri kooli kuulsat õpilasfirma Kolm Pörsakest põnevat teadusetendust. Hämmastav, kui palju huvitavaid katseid saab korraldada tavaliste koduste vahenditega, kui on teadmisi, oskusi ja ettevõtlikkust!

Ja siis oligi kokkuvõtete tegemise aeg. Võitjaks tuli võistkond Ruutjuurijad, kuhu kuulusid Mirjam, Leiki, Alo ja Kristian. Tähelepanuväärne on, et neil jäi maksimumskoorist puudu vaid üksainus punkt. Kingitusi ja tänusõnu jagus võistlejatele, õpetajatele, korraldajatele ja abilistele. Tegelikult olid osalejad seda nägu, et nad on kõik võitnud. Sõlmitud oli uusi tutvusi, nähtud põnevaid paiku, saadud uusi kogemusi.

Üritus oli hästi planeeritud, põnev ning meelde jääv. Nii koolis kui ka teistes asutustes, kuhu mängu käigus sattusime, oli vastuvõtt igati meeldiv ja väga sõbralik. Täname meie giidi pr Ulvi Mustmaad, ettevõtmise korraldajaid Räpina Aianduskoolist ja Räpina Ühisgümnaasiumist.

Maarja Villako, Mirjam Sarnit, Mihkel Sabre, Leiki Lahtvee, Egert Oidermaa ja õpetaja Viivi Ansi PÕLVA ÜHISGÜMNAASIUMIST

TEADE: Räpina Aianduskool koostöös Räpina Gümnaasiumiga korraldavad maakondliku matemaatikaürituse gümnaasiumi õpilastele „Elu(s) matemaatika(s)“.

Igast koolist ootame viit õpilast, kellele meeldib matemaatika, kuid kes ei pea lugu niivõrd teoreetilistest arutlustest, kuivõrd eelistavad praktilisi tegevusi. Ülesanded on seotud Räpinas tegutsevate ettevõtete igapäevaste tööülesannetega, kuid ei ületa põhikoolimatemaatika piire.

Ülesannet lahendamas. Fotod Räpina Muuseumilt

KANEPI GÜMNAASIUMI õpilaste tagasisidest:

- Meeldis, et ülesanded olid elust enesest võetud ning huvitavad. Samuti oli huvitav orienteeruda mööda Räpinat ja külastada ka neid kohti, mis ei olnud plaaniski :).
- Teistsugune lähenemine matemaatikale. Sai tutvuda Räpinaga. Ja hea oli, et oma kooli inimesed pandi eraldi võistkondadesse.
- Ülimalt positiivne päev. Oleks olnud parem, kui oleks saanud olla oma rahvaga tiimis. Ülesanded olid väga hästi koostatud, õpetlikud ja elulised. Juhised olid huvitavad.
- Päev oli hoopis teistsugusem kui tavaline koolipäev. Nägin tuttavaid, keda polnud ammu näinud. Olen ainult positiivselt meelestatud. Kõige rohkem tänan inimesi, kes meile sellise võimaluse pakkusid!
- Kõige toredam oli Räpina peal ära eksida! Meeldisid ka Räpina paberivabriku unikaalsed kingitused (mapp ja märkmepaber). Matemaatika osati äärmiselt lõbusaks teha!

Sixtina, Maarja, Erki, Koit ja Alo Kanepi Gümnaasiumist tänavad sõbralikke ja rõõmsaid korraldajaid!

Õpetaja VERONIKA GRIGORJEVA (Kanepi Gümnaasium):

Esimest korda ei pidanud ma õpilasi matemaatika-alasele üritusele minekuks pikalt veenma. 5-liikmeline võistkond moodustus iseenesest. Matemaatikapäev Räpinas jääb aga pikaks ajaks meelde kui üks päikeseline ja rõõmus päev. Miks? Põhjuseid palju, püüan osa neist sõnastada:

- Meid võeti nii soojalt ja rõõmsalt vastu.
- Õpilastele pakutud ülesannete ja tööjuhenditega oli vaeva nähtud.
- Ilmataadiga olid korraldajatel suhted head.
- Õpilaste mõtted matemaatikast olid päeva heaks alustuseks.
- Nii tuttavalt armas ja samas uute avastustega ringkäik õpetajatele.
- Füüsikakatsed, mis panid nii mõnegi kodus järgi proovima.
- Ja lõpuks - matemaatika võitis!

"Elu(s) matemaatika(s)" oli väga hästi korraldatud ja asjalik üritus. Tänu korraldajatele! Loodetavasti see ei jää ühekordseks rõõmsaks liblikaks, vaid leiab võimaluse korduda.

Tekstiilitöö

Aprillikuu viimastel päevadel toimus 3. kursuse tekstiilitöö eriala õpilaste praktikate kaitsmine. Kus oldi, mida tehti, mida nähti?

Mona-Anari Kägra, 3tp: Räpina vallamajas asub selline armas poeke nagu **R&S Käsitöösalong.**

Seal tegingi mina oma praktika. Pood tegeleb käsitöö müügiga, tellimustöödega, kingituste pakkimisega. Ettetellimisel valmistatakse ka lilleseadeid.

Tavaliselt teeme me käsitööst praktikad ja meisterdame ikka ise ka miskit valmis, aga kuna mul sel korral oli käsi kipsis, siis tegin selles armsas käsitöösalongis müügipraktikat.

Oli põnev näha seda maailma, kuhu siis käsitöölise tooted edasi jõuavad ja mis neist saab. Mul oli võimalus kohtuda mõningate kohalike käsitöömeistritega ja näha nende loomingut. Õppisin nii mõndagi uut ja huvitavat. Sain tegeleda aktiivse müügiga, siltide ja kasutusjuhendite tõlkimisega, fotografeerimisega ja ideede otsimisega, mis võiks poes müügil olla.

Soovitan seda käsitöösalongi kõigile, kes otsivad sünnipäevaks või muuks tähtpäevaks omapärast ja huvitavat kingitust. Müüjad on väga armsad, sõbralikud ning kui miskit ei leia, on alati võimalus ka tellida.

Kersti Elvelt, 3tp: Käisin praktikal **OÜ Loovustalus**, mis asub Pärnust 14 km kaugusel Vaskräämas.

Talu perenaiseks on Annika Põltsam, kes on ka ise sama eriala lõpetanud. Annika viib igakuiselt läbi erinevaid käsitöölaseid koolitusi, nendega lähemalt saab tutvuda fb's **Seljaku käsitööspaa Pärnumaal**. Minagi sain koolitustes osa võtta, välja mõelda uusi koolitusi koos Annikaga ja nendeks ette valmistada.

Oma praktika ajal valmistasin lapitöötehnikas toolikatteid, ehteid, klõpsuga kotte (foto teksti all) ja paeltikandit. Kõige suuremaks hitiks ja parimaks müügiartikliks olid minu sealoleku ajal lukuprossid. (fotot vasakul)

Kai Laas, 3tp: Käisin praktikal **Tartu kesklinnas Salong Manna Couture's**. See on väga hubane ja tore koht, kus aidatakse nii üksteist, praktikanti kui ka igat klienti.

Praktika ajal aitasin nii lõigete väljavõtmisel kui ka õmblemisel. Salongis tehaksegi peamiselt individuaalõmblustöid, muidugi ka parandustöid ning masintikkimist.

Sain väga palju kogemusi ja olen igati rahul. Soovitan ka teistele seda kohta - nii praktikaks kui ka neile, kes ei leia endale poest lõpukleit!

Moonika Roopalu, 3tp: Mina käisin praktikal ettevõttes **Free Design OÜ**.

Töök oli peamiselt tantsulistele kostüümide valmistamine. Sai palju nii masinaga õmmeldud kui ka käsitsi. Juhendaja oli väga tore ja toetav. Soovitan teistelegi praktikakohana!

Eha Aaslaid, 3tp: Olin praktikal **Tallinnas Ulve Kangro käsitööpoe**. Valisin selle koha, kuna olin seal juba korra praktikal olnud ja ka seepärast, et oma lõputöös kasutan seto pitsi.

Poest võib leida väga erinevaid tooteid mis on kaunistatud seto pitsiga (kikilipsud, kindad, kleidid jne). Kuna pood asub vanalinnas, on ka väga toredaid suveniire, minu erilised lemmikud olid luua seljas sõitvad nõiad. (foto vasakul)

Kõik inimesed, kellega praktika raames kokku puutusin olid väga meeldivad ja sõbralikud. Jäin oma praktikaga väga rahule ja soovitan kõigil nii Tallinnas kui ka Räpinas Ulve Kangro poode külastada!

Eveli Mooses, 3tp: Käisin praktikal **Tartus Loomemajanduskeskuses Evelini Moesalongis**, kus tegeletakse põhiliselt õmblustöödega. Õmmeldakse nii naiste-, meeste- kui ka lasterõivaid. Nii vormi- kui tööõivaid. Tehakse parandustöid, antakse moealast nõu. Õmmeldakse ka käekotte, pinaleid, meigikotte (nt rahvusliku triibumustriga). Valmistatakse kõrvarõngaid ja tehakse kõikvõimalikke käsitöid: tikatakse, heegeldatakse esemete või kangaste külge kaunistusi jne.

Jäin selle kohaga väga rahule. Juhendaja oli väga tore ja abivalmis jutukas inimene: aitas alati, kui abi vajasin, jagas palju näpunäiteid ja andis häid ideid, kuidas midagi teha. Soovitan seda praktika kohta ka teistele. Lisaks toredatele inimestele olid ka tööruumid hubased. Lõunat sai pidada ka koha peal, ei pidanud välja minema, kuigi alumisel korrusel oli ka söögikoht olemas. Asukoht on samuti hea, kesklinnas - bussijaam ja kaubamaja on 5 minuti kaugusel. Kliente käis ka palju - nii püsikliente kui lihtsalt uudishimulikke.

Kui klient on tulnud salongi ja võtnud kaasa kleidi, mis on number väiksem, suudab Evelin ikka midagi välja mõelda :)

Kõik fotod pärinevad 3 tp tüdrukutelt. Allolev on Mona lustlik mälestus praktikaettevõttest :)

Keskkonnakaitse

LÄÄNEMAA PÄRL - MATSALU LOODUSKESKUS JA SELLE LÄHIÜMBRUS

19.-20. aprillil 2014 Eesti Ornitoloogiaühingu (EOÜ) poolt korraldatud lihavõtte linnuvaatluspäevadel pandi kirja üle 130 000 linnu 187 liigist.

Allikas: Maaleht, 5. mai 2014

Foto valgepõsk-lagle parvest: Andres Putting

<http://maaleht.delfi.ee/news/loodus/loodusuudised/lihavotte-linnuvaatluspäevadel-nahti-187-liiki-linde.d?id=68604269>

Ma olen viibinud praktikal Matsalu lähistel 2 nädalat ja selle vähese ajaga nii palju õppinud ja näinud! Ööbin RMK Varbla kontori majas. Siia saabudes mõtlesin, kus ma küll magama-elama hakkam – jah väike närv oli ikka sees! Kuid kui kohale jõudsin, laabus kõik üle ootuste kenasti ja hästi. Juba esimesel õhtul võtsid juhendaja Tiiu ja tema sõbranna Marju mind metsa kaasa kakke kuulama. Lootsime kodukakku ja kõrvukrätsu kuulata, kuid seekord otsustasid kakud mitte häält teha - isegi mitte peibutus hüüete peale.

Olen näinud põldudel väga-väga-väga suuri suur-laukhane ja valgepõsk-lagle parvesid, mis on siiakanti sööma ja puhkama maandunud. Kõige põnevam oli Keemu vaatetornis lindude vaatlemine binoklitega ning suure linnuvaatlustoruga. Nägin esimest korda merikotkaid, piilparte, rääksparte, tutkast, kümnokk-luiki, kormorane ja suuri rabahane ning laukhane parvesid vees. Juhendaja on mulle linnuvaatlemise „pisiku“ andnud. Iga kord, kui me kuskile sõidame, vaatan mina, silmad pärani lahti, et kas ja keda ma nüüd tegutsemas näen. Mõnikord näkkab, vahest ka mitte. Minu lemmikuks on osutunud hüübi hääl - selline mõnus madal pudelissepühumise kõlavkume hüüd.

Siinse vähese aja jooksul olen ma näinud järgmiseid linde: ohakalind, kivitäks, liivatüll, kukkurti hane, roo- loorkull, salutihane, suurkoovitaja, lambahänilane, metstilder, põldlõoke, punajalg-tilder, viupart, piilpardid, tuttvart, hiireviu, merisk, kadakatäks, vihitaja, sarvikpütt, suitsupääsuke, aed-lepalind, must-kärbsenäpp, välja-loorkull ja luitsnokk-parte.

Olen väga õnnelik, et valisin oma praktikakohaks just Matsalu, sest siin on tõeline linnuriik. Soovitan soojalt teistelegi siia uudistama tulla!

ELIS SEPP, 1kg

AiandusKOOL - COOL!

Räpinas on suurepärane õppimiskeskond - koolimaja on värskest remonditud ja sisustatud moodsa tehnikaga, kontrastiks on kooliakende taga laiuv iidne, ilus ja suur mõisapark, mis pakub ja luatajale silmailu igal aastaajal. Kool pakub ka palju praktikavõimalusi, sealhulgas praktikat välisriikides, mis on tänapäeva karjääri võtmeks. Õpetajad on tiptasemel ja hea huumorimeelega, tundides juba igav ei hakka.

Keskkonnakaitse Rāpinas oli minu jaoks suhteliselt juhuslik valik. Nüüd olen veendunud,

et tegin õige otsuse. Rāpina Aianduskool on ikka täiega cool!

GETHELIIS TAMBETS, 1kg

PIDU PRAKTIKA AJAL

Meie - Kārol, Mikk ja Randar - oleme praktikandid Karula Rahvusparkis ning käisime 30. aprillil Pāhni Looduskeskuse avamisel. See toimus Võrumaal Varstu vallas Pāhni külas. Seal on praktiseerimas meie kursusel olev Helis ning tähistama tuli ka kursusekaaslane Janek - mini-klassi -kokkutulek!

Meie õnneks oli ilm ilus ning päikesepaisteline. Avakõne pidas RMK Pāhni looduskeskuse juhataja Helina Tamme-māgi, kes rääkis natuke maja ajaloost ning töödest, mis nüüdseks majas tehtud on.

Esinejateks olid Varstu lasteaias "Sipelgas" väikesed tüdrukud ja poisid, kes laulsid ja tantsisid. Seejärel anti soovijatele sõna. Teiste seas võttis sõna kaugelt tulnud RMK juhataja esimees Aigar Kallas, kellel oli eriliselt hea meel seal viibida ning oma tänusõnad lausuda.

Tavapärase lindilõikamise asemel avati looduskeskuse palgi pooleks saagimisega, mida vanade kommete kohaselt tehti kahemehesaaga. Majja sisenedes avanes võimalus tutvuda ristipuude näitusega, imetleda puidust valmistatud sisustust ning vaadata vanu ning uusi fotomālestusi. Samuti sai tutvuda liblikate koguga ning vaadata filmi " Matkapilte Võrumaal", mis on jäänud aastatuhandetele.

Peale majaga tutvumist sai maitsta looduslikke suupis- teid, milleks oli näiteks naadipirukas ja karask. Joogiks pakuti kihisevat kuusekasvu jooki, mis maitses hästi. Hiljem said kõik oma muljeid jagada ning nii mõnelgi jätkus juttu kauemaks.

KĀROL MUUGA ja HELIS KÕVASK, 1kg

23. aprillil külastasid praktikakorraldaja Kadi Koosapoeg ja keskkonnakaitse eriala juhtõpetaja Ōnne Rāmmann õpilasi nende praktikakohtades: Otepāā Looduskeskuses, Karula Rahvusparkis ja Pāhni Looduskeskuses.

Lisaks kohtumisrõõmule oli toredaks üllatuseks ka Pāhni Looduskeskus, mis on kolinud uude majja: sõbralik ja lahke looduskeskuse perenaine esitles uhkusega oma keskuse võimalusi ning huvitavat interjööri.

Tore oli tōdeda, et juhendajad olid igal pool Rāpina praktikantidega väga rahul.

ŌNNE RĀMMANN, keskkonnakaitse eriala juhtõpetaja

Maastikuehitus

Maastikuehitajad on aprillikuu jooksul kooli lähimbruses palju põnevat korda saatnud. Leegi Põder (2mg) on need tegemised üles pildistanud.

Veesilma rajamine kooliaia territooriumile. Õppe-eesmärgil. Pumbad, pursked ja kosed - kõik, nagu peab. 9. aprill 2014.

Räpina lastele viisime uue liivakasti. Lapsed haarasid labida kätte ja hakkasid heatujuliselt 5m kauguselt liivakastist ise liiva ümber kühveldama:) →

← Kooliaeda on tekkinud ka uus müügiplats.

AiandusKOOL - COOL!

Kui kõik ausalt üles tunnista, ei olnud mul mitte kunagi mõttes, et mina hakkas aianduskoolis õppima. Mul olid üldse teised suunad, plaanid ja sihid, kuid siin ma olen, RAK'is, ja hetkel oma otsusega rahul.

Õpin maastikuehitust 1 kursusel ja räägin nüüd oma loo sellest, kuidas mina Räpina Aianduskooli jõudsin.

Olin käinud kaks korda järjest teevidal, kuid aianduskooli boksi ma tõesti ei mäleta. Internetis ülikoolide lehekülgedel istudes, infovoldikuid sirvides, sõprade ja perekonnaga arutades ei käinud kordagi selle kooli nime meie jutust läbi. Mul ei olnud mingeid mõtteid selle kooli teemal, kuid ühel hetkel tundsin, et ülikool ei ole veel see koht, kuhu liikuda tahan. Samas ei olnud mul ka soovi mõneks ajaks välismaad avastama minna. Võtsin ette kutsekoolide nimekirjad. Ka seal tundusid kõik erialad segased ja emotsiooni "Vot see on see minu eriala!" ei tulnud. Kadestasin meeletult kõiki neid tuttavaid, klassikaaslaseid ja sõpru, kes teadsid täpselt, kuhu edasi ja mida õppida. Lõpuks tuli jutu sisse ikkagi aianduskool. Suhteliselt eelarvamusega, kuid hakkasin siiski lugema ja uurima... Maastikuehitus oli just see mis mulle kõige rohkem huvi pakkus.

Kõik muu läks nii kiirelt, et ma ei saanud arugi, kui juba selle kooli nimekirjas olin.

Õppekava oli mul vähemalt mitukümmend korda läbi loetud ja kõik tundus enam-vähem selge, aga kui kool pihta hakkas ja esimene õpetaja meid kohe käsipidi välja vedas, saime ikka paraja ehmatuse osaliseks. Olin end ikka ette valmistanud selleks, et pikad koolipäevad, hommikust õhtuni klassipingis, hunnikute viisi konspekte ja siis samasuguse tuhinaga õhtul seda kõike uuesti üle kordama... Nii hull see kõik ikkagi polnud.

Pigem on olnud positiivne emotsioon praktilisest tegutsemisest ja sellest siin, RAK'is, juba puudu ei tule.

Järelikult ma olen jõudnud õigesse kohta.

10

KADRI KÕOMÄGI, 1mg

15.-16. aprillil toimusid Jõgevamaal Luua Metsanduskoolis kahepäevased metsandus- ja aiandusalased kutseõistlused, kus pea 130 kutseõppuri seast selgitati välja Eesti parimad noored metsamehed ja maastikuehitajad. Esimene päev kuulus tehnilistele aladele, kus võistlesid raievõistlajad, metsamasinaoperaatorid ja maastikuehitajad. Viimased ehitasid väikevormi.

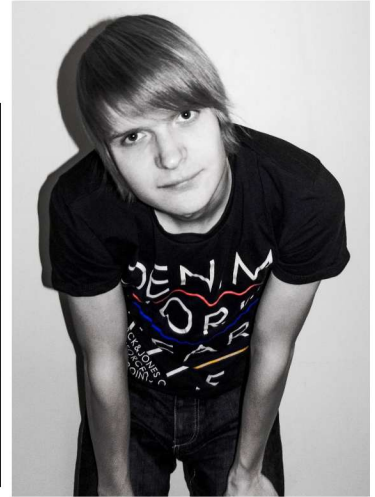
RAK õpilased saavutasid maastikuehituse võistlustel Luual meeskondlikult II (Liis Ojaloo, Vivian Lepa, mõlemad 2mg) ja III koha (Merliis Kull, Kadri Kõomägi, mõlemad 1mg) ja individuaalselt 2. päeval metsarajal Liis Ojaloo II koha. Tunnustame tublisid!

KADRI KÕOMÄGI, 1mg:

Kuna ma polnud varem kusagil võistlustel käinud, oli alguses tulnud ettepanek ja minek hirmutav, aga kui plaan käes ja aeg käima läks, polnud sellele enam aega mõelda. Esimene võistlus läks minu ja mu kursuseõe jaoks isegi väga hästi, jõudsim poodiumile, III koht ja sisimas hea tunne, et osalemis-ettepanekut tagasi ei lükanud. Õnne-soovid ka Räpina Aianduskooli teisele võistkonnale, kes said II koha! Tagasi saabusime kahe auväärse kohaga ning kogemuse võrra jällegi rikkamana.

Kinomees Kristjan

Maastikuehituse eriala 3. kursusel õppiv **KRISTJAN FREIRIK** (3mp) on rea nähtuste taga, millega "aianduskoolikud" tänaseks nii harjunud on, et esmakursuslased võivad neid pidada möödunud sajandist pärit iseenesestmõistetavusteks.

- Kristjan tegi aianduskoolile Facebooki konto (03.06.2012) ning alustas sinna sissekannete tegemist;
- Kristjani vahva punase taevataustaga talvine foto värskest renoveeritud koolimajast jõudis tema enda poolt täiendavalt lilledega disainitult aianduskooli värvimuutvatele meenetassidele;
- Kristjani tehtud kooliga seonduvate videoklippide üleslugemiseks ühe käe näppudest ei piisa...

Kuidas Sina, Kristjan, pealinna poiss, Räpina Aianduskooli sattusid?

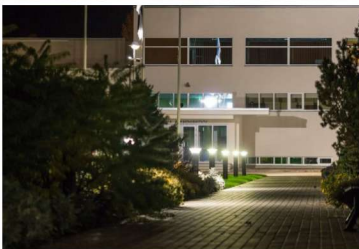
Tulin Räpinasse pärast 11. klassi - nii kaua läks, et aru saada: gümnaasiumirutiin pole ikka üldse minu rida. Lappasin Rajaleidjas kooli ja erialasid. Maastikuehitus tundus õppekava kirjelduse järgi päris põnev. Nüüd hakkab mul Räpinas kolmas kursus läbi saama ja ikka on veel põnev :).

Maastikuehitus on väga mitmekülgne - puutööd, kivitööd, joonestamised, lisaks igasugused aiandusalased tegemised.

Elu Räpinas on sama mitmekülgne ja võimalusterohke. Ühest küljest on olemas linnalikud valikud (ööklubid), teisest küljest on igapäev võimalik leida üles oma tugevamad küljed. Mina näiteks avastasin endas fotograafia- ja filmihuvi ja olen oma filmidega juba loobereidki lõiganud: kutsekoolide sügismängude jaoks tehtud "Unistuste koolipäev Räpina Aianduskoolis" pälvis nii esimese koha kui palju positiivset tagasisidet. Sellekevadine suurem väljakutse on "Sõbrapäeva tomatiprojekt", kuhu ma selgitavaid klippe teen.

Mina igatahes olen oma kooli ja eriala valikuga väga rahul.

Praktikale lähen Liivi Aedadesse - valisin selle, kuna eelnevatel praktikantidel olid head muljed ja nagu kuulsin, siis alustavad nad nüüd ühe mõisa renoveerimisega.

Õpetaja RETI RANDOJA-MUTS:

Mina puutun Kristjaniga kokku nii ehituse kui ka kujundamise valdkonnas. Temaga seostub mul kiire taiplikkus ning motiveeritud õhin. Ei ole erialast teemat, mis teda ei huvitaks, ei ole valdkonda, kus ta ei püstitaks arendavaid küsimusi, millele koos vastuseid otsida. Eriliseks teeb olukorra veel see, et kõik mis teda motiveerib, saab ka üles pildistatud või filmitud. Tema töösse pühendumine on erakordne - kõiki ülesandeid täidab kohe ja tempot alla ei lase. Julgen arvata, et ta on heas mõttes erivajadustega õpilane, kelle andekuse toetamiseks peab mul alati lisaülesandeid olema. Ta on õpilane, kelle peale saab loota ja kelle õpimisest saab ainult rõõmu tunda.

Soovin südamest, et tema andekust märgataks ka väljaspool kooli ja teda saadaks edu.

Youtube'ist on võimalik leida järgmised Kristjani poolt tehtud kooli-klipid:

- Unistuste koolipäev Räpina Aianduskoolis Avaldatud: 29.11.2012
- Rebaste tants Räpina aianduskoolis 2013 Avaldatud: 21.10.2013
- Iseloodiva lasernivelliiri kasutamine Avaldatud: 11.11.2013
- Räpina Aianduskooli mini-playback— 1Mp, 2Mg, 2Mp, 1Mg, 1Fg, 3Ap, 4Mp, 3Mg, 1Fp Avaldatud: dets 2013
- Räpina Aianduskooli sõbrapäeva tomatiprojekt 2014 (seemnete külvamine) Avaldatud: 21.01.2014
- Uudised tomatiprojekti kohta (väetamine) Avaldatud: 04.02.2014
- Tomatitaimede ümberistutamine I Avaldatud: 05.02.2014
- Tomatitaimede ümberistutamine II Avaldatud: 04.03.2014
- Pikeerimine kassetti Matogardi köögiviljamullaga Avaldatud: 25.03.2014
- Seemnete külvamine kassetti Matogardi köögiviljamullaga Avaldatud: 25.03.2014
- Eesti Vabariigi 95. aastapäevaks valmistatud film "Veebruar 2013" <https://www.facebook.com/photo.php?v=570215989655204&set=vb.100000004253190&type=2&theater>

AiandusKOOL - COOL!

Galina Ivanova (Pihkva) 1ip:

Mina ei ole kõige tüüpilisem päevaõppe-õpilane: olen 28 aastane ja mul on olemas raamatupidamisalane kõrgharidus Peterburi ülikoolist.

Räpina Aianduskooli **integratsioonirühm** tundus aga hea võimalus eesti keele omandamiseks. Minu põhieesmärgiks ongi keel, mis edasi saab, ma täna veel ei tea - võib-olla jätkan Räpinas, võib-olla Tartus Maaülikoolis. Kuid kõik need praktilised oskused, mida ma lisaks keelele olen siin omandanud - istutamine, pookimine, viljapuude lõikamine - see kõik on minu jaoks puhas boonus. Ma ei osanud arvatagi, et ma niisuguseid oma-kättega-toimetamisi sellisel määral nautida võin!

Evelin Mets (Narva) 1ip:

Enne Räpinasse tulekut oli minu eesti keel ikka üks väga suur küsimärk. Praegu õpin **integratsioonikursusel**, mis on umbes nagu sissejuhatav kursus mitte-eestlastele.

Õpime igasugust aiandusvärki eesti keeles, aga samal ajal on ka palju praktilisi tunde ka.

Räpinasse sattusin seetõttu, et minu eelmises koolis käis RAK ennast tutvustamas. Tundus ilus, põnev, natuke eksootiline ka :) Ja tuleb tunnistada, et tutvustajad ei valetanud - siin on üli-väga-imeilus ümbrus ja igasugused õppe- ja elamistingimused väga ok. Aga muidugi tuleb kool ja eriala valida ikka selle järgi, mis sind huvitab.

Taimemaailm on minu rida. Ja oma kätega tegemine. Põhikooliga võrreldes on õppimine siin kergem ja raskem korraga :). Kergem seetõttu, et meil on nii palju praktilisi tunde ja raskem seetõttu, et eesti keel on ikka pagana raske!

Regina Bontšarova (Kohtla-Järve) 2mp:

Mulle on kogu aeg meeldinud igasugused stiili- ja kujundamisteemad, kuid õppida saab neid üldjuhul alles pärast gümnaasiumi lõpetamist. Räpinast leidsin aga **maastikuehituse** - ja mul on väga hea meel, et ma selle leidsin! Minu jaoks on siin mitu plusspunkti korraga: esiteks on see loov eriala, teiseks on siin nii palju põnevaid praktilisi toimetamisi ja kolmandaks olen päris hästi omandanud eesti keele. Ja mulle kohe meeldib eestlastega suhelda!

MENS SANA IN CORPORE SANO

ehk

TERVES KEHAS TERVE VAIM

Sügisel nägin koolimajas kuulutust, kus kutsuti neidusid võimlemisrühma - eesmärgiks suvine tantsupidu Tallinnas. Mõtlesin ja mõtlesin ning lõpuks otsustasin, et panen ennast kirja.

Esimeste trennide järel kujunes välja suurepärase tiim. Meie grupis tantsib 8 tüdrukut. Nendeks on Merilyn Rusi, Liis Ojaloo, Liisi Kont, Vivian Lepa, Ragne Nazimov, Kärt Vikat ja Piia Ann Leis.

Saime aru, et hea tulemus nõuab palju tööd ja aega. Võimlemiskavades on palju kombinatsioone, mida pealtvaataja ei pruugi märgata, kuid mida on väga keeruline selgeks õppida. Näiteks linikukava Õnn ja arm lõpuosa harjutasime vähemalt 100 korda, enne kui koordinatsioon ja ühtlus selgeks sai.

Meie kavas on 4 liikumiskava. Kaks neist - Pere labajalg ja Puudutuse aeg on rahvatantsud, võimlemiskavade hulka kuulub veel suurte mustade tiivadega emotsionaalne Must ja valge. Kõik need pidime esitama Põlvas, 29. märtsil toimunud maakondlikul ülevaatusel. Nüüd ootame infot meie pääsemise kohta XIX Tantsupeole "Puudutus" Tallinnasse. Konkurss sinna on suur. Hoidke meile põialt! Me tulime, tegime ja nautisime tantsimist ning lisaks saime ka kogemuse võrra rikkamaks. Suur-suur tänu Irmen Nagelmaale, kes õpetas meile tantsud selgeks!

Ootame tellitud kostüümide kohale jõudmist ning kindlasti esineme aianduskooli kokkutulekul ning Hea kodu päevade avamisel.

ELIS SEPP, 1kg

VILISTLASED ANNAVAD NÕU

Karjääriõpetuse tundides võib juhtuda, et harjumuspärase õpetaja asemel tuleb tundi hoopis mõni vilistlane. Ülaloleval pildil jagab praegustele 2mg õppuritele nõu Maaülikooli tudeng MAALI ROOMET, kes ühel hetkel aianduskoolis õppides sai hakkama hämmastava trikiga, õppides kahes koolis ja kolmel erialal korraga - Maalil olid korraga käsil maastikuehitus ja floristika aianduskoolis ning maastikuarhitektuur Maaülikoolis.

Sellist tüdrukut tasub kuulata küll :)

Sõbrapäeva tomatiprojekt

Räpina Aianduskool saatis sõbrapäevaks tomatihuvilistele koolidele-lasteaedadele laiali 786 neljast taimest (2 'Vilmat', 2 'Venust') koosnev komplekti ning nüüd jälgitakse ühiselt taimede kasvamist ja arengut. Projekti tarbeks loodud blogisse tomatiprojekt.aianduskool.ee on osalejad teinud väga vahvaid sissekandeid - jagame mõningaid siinkohal ka teiega!
Kõrvalolevad kollased ja punased tulemused on pärit Krootuse Põhikooli 4. klassi blogist.

"Kui ma sain kaks tomatitaimet kaunite naiseni-medega Vilma ja Venus, siis mõtlesin, et Vilma on selline tore Eesti maatüdruk – asjalik ja kapriisideta, tubli ja töökas- hakkab kiiresti kandma ja on vähenõudlik. Venusest mõtlesin, et on pepsim ja edevam. Aga nagu elu tõestab ikka ja jälle – eelarvamus on vale arvamus. Venus osutus olema tõeliselt ürgnaiselik – toekas, viljakas, tubli ja kapriisideta. Tal on juba 13 „järeltulijat“, õitseb sellele vaatamata, mõjub lootustandvalt ja rahustavalt. Vilma, see eeldatud talutüdruk, tundub olevat peopiiga – tal on üks justkui juhuslikult varajases nooruses saadud suhteliselt kopsakas „järeltulija“ ja aina õitseb ja õitseb. Selle kõige taustaks on ta aga uskumatult kapriisne - kõik vajadused on tal kaks korda suuremad kui Venusel. Teda vaadates tuleb meelde tuntud tsitaat – „ei mina lapsi taha“, aga napsi paluks kaks korda päevas. Tõsi mis tõsi – tema veevajadus on Venusega võrreldes poole suurem."

Riita Võrumaalt

Kui seemnepaki peal on sõna „determinante“, siis on tomatitaimed madalakasvulised (kuni 1 meeter). Kui aga paki peal on „indeterminantne“, siis võid arvestada, et su tomatitaim, mis algul on kena väikene, nagu meilgi, kasvab kuni 10 meetri kõrguseks. Poisid loodavad, et meie kasvatatavad tomatid on indeterminantsed :).

Viljandi Paalalinna Kooli 2a klass

Tore on loodusõpetust matemaatikaga seostada, sest iga kord arvutame üheskoos, kui palju keegi taimedest kasvanud on. Meie kõige tublim tomatitaim on Rohekleeps: kasvab jõudsalt, õitses esimesena ning kannab ka esimesena vilja.

Tartu Kivilinna Gümnaasiumi 1a klass

Täna sai põske pistetud esimene kollane tomat. Selle söönud laps kiitis, et väga maitsev oli.

Kilingi-Nõmme 2b klass, 30. aprillil

Kollasel 'Venusel' saime esimest valminud vilja maitsta esmaspäeval, 28. aprillil.

Kuressaare Gümnaasiumi 4c klass

Üllatus! Täna kooli tulles (28.04) leidsime tavataimelt esimese kollase tomati! Ja teine on kohe-kohe kannul. Otsustasime, et kolmapäeval tõmbame loosi ja esimesed tomatiampsud leiavad sööja.

Tartu Kunstigümnaasium

Aianduskool meedias

MÄRTS 2014

27.03: **Aktuaalne Kaamera:** Õpetaja Jaan Kivistik õunapuude lõikamisest (algus ca 30. minutil).

http://uudised.err.ee/v/etv_uudistesaaated/836d4830-ac2d-4205-8dc7-48dd666d03f2

23.03: **Vikerraadio:** Õpetaja Tiina Paasik jagab nõu eelkõlvide tegijatele.

http://vikerraadio.err.ee/helid?main_id=2252351

21.03: **Maaleht:** "Räpina Aianduskoolis on smart-tahvlid ja toasuurune külmik"

<http://maaleht.delfi.ee/news/uudised/eesti-uudised/rapina-aianduskoolis-on-smart-tahvlid-ja-toasuurune-kulmik.d?id=68287775>

21.03: **Põltsamaa linna ja valla leht** "Vali Uudised": Aasta tegija 2014 tiitel tuli Põltsamaale – Eesti ainuke veinimeister Piret Karu on Räpina ST lõpetaja, aiasaaduste säilitamise tehnikoloog ja lend.

10.03: **Postimehe lisaleht "Maaelu edendaja".** Ajakirjanik Jüri Saar on külas Veeriku koolis – "Sõbrapäeva tomatid kasvavad jõudsalt".

01.03: **Põlvamaa "Koit":** Brigitta Allemann paneb koos lilledega oma oskused proovile.

Ajalehe "Aja Leht" märtsikuu kooli-eri: "Eriala tasub valida professori järgi" – persoonilugu floristika juhtõpetajast Indrek Kaelist.

Ajakiri COSMOPOLITAN: Aiandus – cool!

Ajakiri AED: "Mida mina kasvatan?" – räägib aianduskooli värskemaastikuehituse eriala lõpetaja Andres Pogrebnõi.

Ajakiri MAALE: "Õiged oksakäärid teenivad omanikku kaua" – õpetaja Marju Pulk aitab ajakirjanikul valida oksakääre.

Ajakirja TM lisanumber "Kodud ja õued" – Sirje Toodingu artikkel "Miks viljapuud aias kiratsevad"

Ajakiri VAIMUPUU: T. Niibergi artikkel "Tüdrukust sirgub naine"

APRILL 2014

30.04 **Aialeht:** "Kaks küsimust aednikule" – vastab õpetaja Katrin Uurman

<http://aialeht.delfi.ee/news/taimehaigused/kaks-kusimust-aednikule.d?id=68466167>

25.04 **Õpetajate Leht** "Taimpeogadega räägitakse hellalt"

<http://opleht.ee/15132-taimpeogadega-raagitakse-hellalt/>

24.04: **SL Õhtulehe lisaleht "Aed ja Kodu":** "Telerežissöör Priit Hummel: Aiandusehaigus on väga nakkav!"

14.04: **Postimehe lisaleht "Maaelu edendaja":** Lastele kingitud tomatid kannavad esimesi vilju.

12.04: **Vikerraadio** saatesarja "Perepilt" saates "Aed Gerda elus" räägib vanaema Gerda muuhulgas ka väga soojalt Räpina Aianduskoolist.

http://vikerraadio.err.ee/helid?main_id=2268801

05.04: **Kanal2, Reporter:** Maarja Küla juhataja Ly Mikheim pälvis tiitli "Tartu edukas Daam 2014"

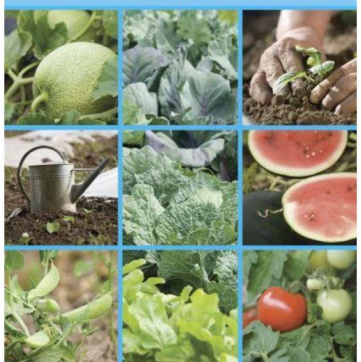
<http://www.reporter.ee/2014/04/05/tartu-edukas-daam-2014-ly-mikheim/>

RÕOMUJAGAJA JA – KORRUTAJA LEGI NURGAKE

Tähtsaid asju tehakse vaid üks kord. Üks kord sünnid, üks kord sured ja vaid üks kord elad selles hetkes. - *Heli Karjalainen*

Võib elada, nagu imesid polekski olemas. Ja võib elada nagu väike laps, rõõmustades mistahes pisiasja üle. Imelisi rõõmsaid hetki meile kõigile!

KATRIN UURMAN • TAIRI ALBERT • KAIRE TALVISTE

Hei, käsitööhuvilised!
Pange oma kalendritesse kirja: 17. mail 2014 toimub Viljandimaal Heimtalis traditsiooniline käsitöölaot ning selle raames ka 3. üleriigiline kudumisvõistlus KÄI ja KOO! Võistluse üheks algatajaks on meie õpetaja Lüüli Kiik.

Aprillis jõudis poelettidele **“Puuvilja- ja marjasordid. Soovitussortiment”** õpetaja **Jaan Kivistikult**. Kirjastuse TEA poolt välja antud raamatus on 224 lehekülge. Järgnev tutvustus on pärit kirjastuse kodulehelt.

Aednik saab maitsta oma töö vilju aastakümneid, kui ta on õnnestunult valinud puuvilja- ja marjasordid. Käsiraamatus kirjeldatakse Eesti Aiandusliidu puuviljanduskomisjoni poolt soovitatud sorte, iga sordi väärtusi, puudusi ja kasvatamise iseärasusi, et pakkuda tuge valiku tegemisel ja vähendada sellega seotud riske. Tutvustatakse ka Eestis enam kasutatavaid pookealuseid.

Puuvilja- ja marjasortide soovitusnimestikus on 169 sordi kirjeldused. Siit leiata:

- õunasordid • punase sõstra sordid • pirnisordid • karusmarjasordid • ploomsordid • astelpajusordid • kirsisordid • jõhvikasordid • maasikasordid • mustikasordid • vaarikasordid • viinamarjasordid • pampisordi • kuslapuusordid • musta sõstra sordid

Kõik puuvilja- ja marjasortide kirjeldused on fotodega illustreeritud. Raamatus „Puuviljad ja marjad Eestis. Pomoloogia” (TEA, 2010, 2012) käsitleti 2009. aastal koostatud soovitusnimestik. Viimane sortimendi läbivaatus toimus 2013. aastal Räpina Aianduskoolis ja seal soovitatud sordid ongi käesoleva käsiraamatu sisuks. „Puuvilja- ja marjasordid. Soovitussortiment” on mõeldud väga laiale lugejaskonnale, kõigile puuvilja- ja marjakasvatajatele.

Aprillis jõudis poelettidele ka **“Köögiviljakasvataja aabits”** õpetaja **Tiina Paasikult**. Menu Kirjastuse poolt välja antud raamatus on 192 lehekülge. Järgnev tutvustus on pärit Rahva Raamatu kodulehelt.

Räpina aianduskooli kauaaegse õpetaja Tiina Paasiku kirjutatud "Köögiviljakasvataja aabits" käsitletakse kapsaid, sibulaid, juur- ja kaunvilju, vili- ja lehtköögivilju ning vähe levinud köögivilju.

Köögiviljad on populaarsed, neid kasvatatakse aedades, kasvuhoonetes ja linnakorterite rõdudel. Huvi uute liikide ja sortide vastu on suur. Autor on kõiki kirjeldatud köögivilju ise kasvatanud ja tunneb hästi erinevate taimede kasvatamise iseärasusi, mida raamatus on käsitletud.

Veel aprilli raamatu-uudiseid (kirjastuselt Pegasus): Koostöös Räpina aianduskooli õppejõududega - **Katrin Uurman, Tairi Albert** - on sündinud raamat **“Kodune mahepõllundus”**, mis lähtub Eesti oludest ja võimalustest. See on praktiline abimees kõigile, kes tahavad maheaiaandusega algust teha või seda veel teadlikumalt viljeleda. Raamatust leiab õpetusi alates aiaplaneerimisest kuni saagi koristamiseni välja. Saab teada sedagi, milliseid taimi üksteisele naabriks valida ja milliseid mitte. Milline peaks olema muld ja mulla viljakus, kuhu ja kuidas rajada köögiviljapeenrad, ürdi- ja maitsetaimede ala, kasvuhoone ning marja- ja puuviljaaed? Vajalikke nõuandeid jagub ka neile, kes on kemikaalid ja muud mürgid oma aiast juba pagenud, kuid peavad kahjuritega endistiivi igal aastal võitlust. Raamatus räägitakse ka sellest, millised haigused võivad saagile saatuslikuks saada ja kuidas neid vältida. Lugeja leiab hulgalt nippe, nõuandeid ja tarkusi, mis aitavad maheaia rõõmu tunda ja kemikaalideta võimalikult suurt saaki saada.

RAAMATUKOGUS on valik uusi aiandusalaseid raamatuid:

Tiina Paasiku "KÖÖGIVILJAKASVATAJA AABITS".
Populaarne Rein Sanderi raamat "KODUAIA ILUPUUD JA -PÕOSAD".
Kellel napib maad, aga soovib suurt saaki, siis sobib lugemiseks Mel Bartholomew "RUUTMEETRIAIAANDUS".
Kes soovib umbrohuvaba aeda, see lugegu Bob Flowerdew kirjutatud raamatut "UMBROHUVABA AED".
Rohenäppudele head lugemist!

KÜLLI NÕMMISTU, raamatukoguhoidja

Lehenumbri ilmumisele aitasid kaasa Kärol Muuga (1kg), Helis Kõvask (1kg), Getheliis Tambets (1kg), Mona-Anari Kägra, (3tp), Eveli Mooses (3tp), Eha Aaslaid (3tp), Moonika Roopalu (3tp), Kai Laas (3tp), Kersti Elvet (3tp), Leegi Pöder (2mg), Vivian Lepa (2mg), Kadri Kõomägi (1mg), Kristjan Freirik (3mp), Regina Bontšarova (2mp), Galina Ivanova (1ip), Evelin Mets (1ip), Inga Nuume (2fk), Ksenia Bibikova (1fg), Sandra Treier (1fg), Kanepi G ja Põlva ÜG, Ingrid Bender, Külli Nõmmistu, Reti Randoja-Muts, Katrin Uurman, Tõnis Soopere, Indrek Kaeli, Svetlana Tund, Irmen Nagelmaa, Airi Lokk, Toivo Niiberg, Ülle Viksi, Önne Rämmann, Jaan Kivistik, Ulvi Mustmaa, Virge Mastik. ~~K~~ätäh kõigile! **Ja anna ikka uudistest teada!**